

“En clau nacional, Mas forma part del problema, no de la solució”

Convé que hi hagi plebiscitàries avançades a Catalunya?

—Convenen eleccions per canviar el Govern, convenen eleccions per redistribuir la riquesa en el país més desigual d'Europa; convenen eleccions per aturar les privatitzacions; convenen eleccions per frenar el que està passant amb la salut; convenen eleccions per invertir més en educació; convenen eleccions per garantir la renda garantida de ciutadania... La pregunta que ens hem de fer és si amb les eleccions podrem resoldre el tema nacional. Francament, crec que el 9N ens expressa que el recorregut serà llarg i que la situació a Catalunya està molt equilibrada. I que totes les batalles electorals són importants: les eleccions al Parlament, les municipals i les eleccions generals.

—Com treu aquestes conclusions del 9N?

—Perquè el 9N és una forta expressió de l'independentisme, que s'expressa fins al milió vuit-centes mil persones, però això no és el 70 o el 80 per cent de la gent, que és el que podria legitimar una opció unilateral. El país està tan equilibrat com dèiem alguns, tot i que semblava que estiguéssim fora de la realitat quan ho dèiem. En un escenari tan equilibrat, francament, no hi ha solució sense guanyar la consulta. I aquesta consulta l'hauem de plantejar a la nova majoria que hi hagi al Congrés dels Diputats...

—S'haurà de negociar amb la nova majoria que es formi al Congrés?

—També. No és que ho fiï tot a aquesta opció perquè seria com dir que no som subjecte polític i Catalunya és subjecte polític. Però és rellevant. Quan vam situar l'horitzó del 2014, tots sabíem que teníem una majoria absoluta del PP a les portes d'unes eleccions generals i, per tant, l'escenari més que probable és que el PP no donés cap sortida. Tots ho sabíem. Per tant hem

Joan Herrera (Barcelona, 1971) és president d'Iniciativa per Catalunya Verds (ICV). Demana unes eleccions per “canviar les polítiques” del Govern de Catalunya i celebra el trencament del bipartidisme a l'Estat.

d'entendre que són importants totes les eleccions. Per tant seran unes eleccions que parlaran de tot i tractaran de tot. I el dia després hem d'aconseguir canviar les polítiques. En clau nacional, segurament estarem en una correlació de forces molt semblant.

—No es convertiran en plebiscitàries si tres partits inclouen una part comuna del programa que digui que, si obtenen majoria, iniciaran un procés constituent?

—Però és que el procés constituent es pot iniciar i hauràs d'obrir un escenari de negociació. I el procés constituent necessitarà un moment en què la gent de Catalunya digui quina relació vol o

no vol amb l'Estat. No, no es convertiran en plebiscitàries perquè la gent del país s'expressarà en molts termes. Les eleccions no són plebiscitàries en funció de la voluntat d'en Mas, sinó en funció de la voluntat de la gent. I el país està molt equilibrat i hi ha gent que creu que en unes eleccions estem decidint sobre molts altres temes. El que acabi succeint no reproduirà el que desitgi en Mas. Però és que, a més, hi ha un altre tema: l'escenari del 2015, a les portes d'unes eleccions municipals, autonòmiques a la resta de l'Estat, i a deu mesos d'unes generals, és un escenari molt diferent del del 2014. És rellevant el que succeeixi aquest 2015? Molt rellevant. És així. Ho sento. No sé si tindrem eleccions o no, però si n'hi ha, a mi m'interessen per canviar les polítiques.

—Com s'ha d'exercir, doncs, el dret a decidir?

—Nosaltres hem fet una proposta molt concreta, de model d'igual a igual amb l'Estat, per exercir com a subjecte polític i en què tractem una sèrie de matèries amb l'Estat mentre que en altres tenim autonomia. Tot i saber que el més important a Catalunya és plantar-nos en les polítiques d'austeritat perquè en això ens la juguem. I anar negociant la consulta.

—És a dir, primer negociació bilateral...

—No, paral·lela. Cal que hi hagi una negociació que ens permeti fer la consulta; que hi hagi un marc en el qual anem discutint quines són les fases en què es fonamenta el nou contracte a

Catalunya. Però tenint present que, per saber quina relació hem de tenir amb l'Estat, necessitem una consulta legal, un referèndum vinculant sobre aquesta matèria concreta. Perquè el país està molt equilibrat, molt ajustat. Uns dies després del 9N en Josep Rull va dir que faltava mig milió de persones per a la independència. I al cap d'una setmana, en Mas tira pel dret. Què m'he perdut? Entre el que diu en Rull i el que fa el president Mas hi ha una distància sideral. El que vol en Mas amb les preteses eleccions plebiscitàries és guanyar marge. Però jo no l'hi compro. Perquè continua actuant com si el 9N no hagués passat, com si no estiguéssim en un any amb eleccions municipals i generals. I a més no l'hi comprem perquè, en clau nacional –que també és en clau social i en clau d'anar en contra dels mercats–, en Mas forma més part del problema que no pas de la solució.

—**També en la defensa del dret a decidir?**

—És algú que ho associa tot a ell mateix. I aquest és un projecte col·lectiu. Avui el lideratge d'en Mas –un Mas que està associat a les retallades i a una CiU vinculada a escandalosos casos de corrupció– fa que en molta part del país la reivindicació nacional no es vegi com a pròpia. I qui digui que el discurs sobiranista ha entrat a tots els barris i totes les ciutats de Catalunya no fa una bona lectura del 9N. El lideratge d'en Mas afecta molt negativament. Per això no entenc, per part d'ERC, aquest bescanvi de retallades per mantenir el Govern. Perquè el lideratge d'en Mas fa que el projecte nacional sigui vist a molta distància per molta gent del país, molta.

—**Si les eleccions esdevenen plebiscitàries perquè tres partits ho plantegen d'aquesta manera, ICV perdria una part dels seus votants que són independentistes?**

—No... Bé, potser sí. Jo crec que hi ha molta gent independentista a Catalunya, dins i fora d'Iniciativa, que entén que el procés independentista és més complex del que alguns pinten. I no estan disposats a renunciar a la seva reivindicació d'esquerres. Reconec que nosaltres hi veiem més complexitat. Un exemple: des de sectors sobiranistes de Catalunya hi ha qui veu el que està passant a l'Estat, la descomposició del bipartidisme, com un problema. Jo crec

“Les eleccions no són plebiscitàries en funció de la voluntat d'en Mas”

que no ho és. L'independentisme és una de les expressions de fi de règim. Hi ha gent que s'acosta a l'independentisme, no tant perquè vulgui trencar amb Espanya, sinó perquè volen trencar amb aquesta Espanya. Fixa't que, fins ara, no havia passat res a l'Estat. Hi havia una crisi de valors, una crisi econòmica, una crisi social però semblava que el bipartidisme es mantenia intacte. Ara s'està produint un trencament del bipartidisme sense precedent històric. El PSOE i el PP sempre han tingut un 80 per cent del vot i a les europees van tenir un 50%. I ara veuríem què traurien. Jo crec que això és una bona notícia per a Catalunya. De la mateixa manera que sempre m'ha rebentat la gent –intel·lectuals d'esquerres inclosos– que, des de Madrid, veia amb menyspreu el que passava a Catalunya, ara nosaltres no podem viure amb menyspreu el que passa a Madrid. I no només el trencament del bipartidisme: la marea blanca de Madrid que ha aturat la privatització de la sanitat és un moviment interessant; la Plataforma per un nou model energètic, que

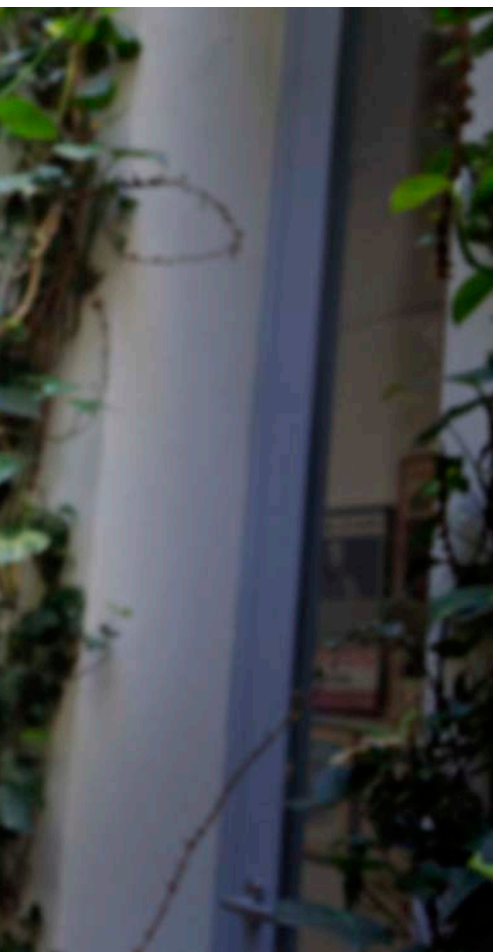
està intentant posar en escac el sector elèctric a Madrid és interessant. Això ho hem de viure bé, no malament. Si a Catalunya hi hagués un 70 o un 80 per cent d'independentistes, estariem en un altre escenari. Però no és el cas. No hi ha solució sense consulta i sense que Catalunya sigui subjecte polític, sense una relació d'igual a igual. Aquest és el canvi qualitatiu.

—**També és cert que, si parlem de Podem, no fan unes declaracions clares sobre la consulta.**

—No. Ha estat més clar Izquierda Unida que no Podem. Ha estat més clar en el que ha dit i en el que ha votat. Jo estic content d'estar a l'Estat amb algú que és més clar que Podem. Ara bé, alguna cosa s'està movent. No és possible parlar de procés constituent a Espanya sense un reconeixement del dret a decidir a Catalunya. És impossible. Jo crec que aquest element hi serà.

—**Està segur?**

—El dret a decidir no pot passar de la propera legislatura, en termes de legislatura a l'Estat. És irremeiable.

L'aritmètica a l'Estat és més oberta i ens donarà més joc.

—Li fa por la indefinició de Podem?

—Por, no. Ens preocupa. Cal que es defineixin. Syriza és una formació inequívocament d'esquerres. M'agrada més això.

—El 24 de gener heu convocat a Barcelona una trobada de partits d'esquerra del sud d'Europa a la qual estava convidada Syriza, però Alexis Tsipras no vindrà perquè les eleccions gregues són l'endemà.

—Estava prevista abans i òbviament no podrà venir. Ens vam plantejar si la manteníem o no i l'hem mantingut. Era una idea que havíem parlat amb en Tsipras: reunir a Barcelona representants de l'esquerra europea de diferents famílies europees. La referència és el Foro de São Paulo, en el qual també participem, on hi ha diferents actors polítics de famílies polítiques diverses. Això ha permès que a l'Amèrica Llatina hi hagi un intercanvi: no és el mateix el PT de Brasil que la gent de Veneçuela

que la Bachelet [Xile] però hi ha espais d'intercanvi entre ells. Fruit d'aquella experiència vam decidir organitzar un espai d'intercanvi semblant. Ho vam compartir amb Syriza, amb el Partit Verd francès i la gent de Sinistra Ecologia e Libertà—que governa a la Puglia en una experiència molt interessant— i vam decidir tirar endavant aquesta trobada de grups d'esquerres i ecologistes del sud d'Europa. Vindrà gent de Xipre, de Grècia, d'Itàlia, de França, de Portugal, d'Espanya i de Catalunya.

—Ara Syriza sembla la candidatura favorita a Grècia tant per a vosaltres com per a Podem o la CUP. Una mostra més que l'esquerra a casa nostra està ben fragmentada?

—Crec que els únics que hem tingut relació de sempre amb Syriza som nosaltres —entre d'altres coses perquè vénen d'un partit amb el qual ja teníem relació— i ara recentment Podem. Aquests són els dos actors amb què tenim relació. Nosaltres fa temps que hi tenim relació. A les últimes eleccions catalanes jo mateix vaig compartir un míting amb Alexis Tsipras.

—Per què Syriza és ara la gran esperança?

—No és una esperança nova. Vull recordar que a les eleccions gregues de fa tres anys ja era una esperança perquè plantegen el que altres anem plantejant des de fa temps: la necessitat d'unes noves regles del joc, de reestructurar el deute i de redefinir el marc institucional europeu—que té molt poc control democràtic. És una esperança perquè avui la sobirania ens la juguem amb els mercats i lamentablement els governs europeus —siguin el de Samaras, el de Rajoy o el de Mas— són peons de la troica. És una esperança perquè s'hi poden redefinir les regles i sobretot crear una proposta de reestructuració del deute, sense la qual no hi ha futur.

—Com es reestructura el deute, segons Syriza i Iniciativa?

—Com es fa en altres llocs i en altres moments. S'ha fet a Alemanya, s'ha fet a l'Amèrica Llatina... La qüestió és: el deute privat i públic, tot és responsabilitat nostra? Jo crec que no. Perquè la paritat dracma/euro, lira/euro, peseta/euro, és una paritat pensada a favor del marc alemany. En un moment que Alemanya necessitava vendre productes va imposar una paritat de les monedes

del sud d'Europa envers l'euro, que afavorien els alemanys clarament: perquè compréssim més productes alemanys i ens endeutéssim més. Segon element: quan les nostres economies creixien al 4 o al 5 per cent, Alemanya va imposar que el BCE tingués un tipus de l'u per cent. Dit d'una altra manera, no és que sortís rendible, sortia molt rendible endeutar-se. Endeutar-nos per a què? Per comprar productes alemanys i perquè Alemanya pogués vendre malgrat que mantenia salaris baixos i mantenia set milions de treballadors pobres. El que diem és que l'escenari financer i de fort endeutament, públic a Grècia i privat a casa nostra —que després esdevé deute públic perquè rescatem bancs a canvi de res—, és degut a una política monetària del BCE pensada per als interessos alemanys.

—Merkel diu que Grècia podia sortir de l'euro i no passaria res.

—Però ho diu Merkel, no la UE! Aquesta és la gran novetat. Recordem que Syriza no és nou i fa tres anys les amenaces eren de la Unió i de Merkel. Avui són de Merkel. Potser perquè la resta sap que no poden fer fora ningú tan fàcilment. I fixeu-vos que Tsipras no està dient que vol fer sortir Grècia de l'euro. Volem redefinir les regles. Merkel diu que no podem. Ja veurem.

—Iniciativa i Podem coincideix a donar suport a Syriza. En canvi, aquí esteu fragmentats. Això us afebleix o l'aparició de Podem permet en realitat eixamplar la base de l'esquerra?

—Tinc la impressió que mai tant com avui les alternatives s'havien situat tan a l'esquerra. Fins ara, en el terreny de l'esquerra qui liderava era sempre la socialdemocràcia. Arreu d'Europa i a casa nostra. Això s'ha anat produint en els últims anys i cristal·litza quan es produeix el fracàs de Zapatero, quan Hollande renuncia a les polítiques de derrota de l'austeritat o quan l'SPD pacta amb Merkel. És molt interessant que valors que alguns hem defensat en solitari —una major política redistributiva, democràcia econòmica— avui formen part de l'alternativa. Quin és el problema? Que això es combina amb una fragmentació, com si no ens adonéssim que el moment és excepcional; que estan entrant fins a la cuina dels nostres drets.

Alex Milian